

Троглодитнитѣ сгради могатъ да се поддѣлатъ въ две групи: първата обема въ себе си тѣзи строени въ плѣвенско и втората обема тѣзи отъ останалитѣ покрайнини предимно строени въ ломско.

Троглодитната кжща отъ първата група е запазена и до днесъ и това дава възможностъ за едно по точно и безсѣмнено изучаване на тази кжща, когато изучаването на вториятъ видъ кжщи е затрудненъ отъ това, че отъ тѣхъ вече не сж запазени цѣли почти никакви екземпляри и това което е запазено не е достатъчно за тази цѣль.

Троглодитна кжща отъ плѣвенско. — Троглодитната кжща отъ тази група има сравнително по удобно и по разработено разпредѣление, което изглежда да е имала и отъ по раннитѣ години. Срѣдния типъ на тази кжща съдържа помещения разположени въ две оси стоящи перпендикулярно една спрямо друга. По първата, главната ось, минаваща презъ входа на жилището се намиратъ полъ редъ едно задъ друго: прустъ, земникъ и брегъ, последнитѣ две сж отдѣлни съставни части на едно пространство и се очертаватъ като отдѣлни само по функциитѣ, които изпълняватъ въ нуждитѣ на семейството. Това сж помещенията въ които семейството спи и такива въ който сж помѣстени служби, които праватъ възможно живѣенето на хората въ тѣзи подземни жилища: жилищата на добитѣка, отъ живата излъчваща топлина на който, единствено се получава необходимата температура въ спалното помещение на човѣка. Въ втората напречна ось на жилището сж разположени останалитѣ две помещения: „кжщата“ и „задника“, две свързани и недѣлими едно отъ друго помещения. При всѣка сграда входа е подъ навесъ въ челото на постройката, цѣль откритъ и на ниво на терена (обр. 96). При входа, отъ страни, има винаги издигнато отъ прѣстъ мѣсто, служащо летѣ за одъръ за спане, наречено „прѣстникъ“; такива прѣстници се праватъ и въ пруста и въ земника. Отъ входа се влиза въ първото помещение наречено „прустъ“, което е предверието на жилището и има назначението да служи за лѣтно жилище на членоветѣ на семейството. При нѣкои сгради, гдѣто спалното помещение е уредено по добре и членоветѣ могатъ да спѣтъ и летѣ, кжщата въ дол. Митропа (обр. 97) пруста служи за лѣтно жилище на добитѣка, това е обаче частенъ случай, въ такъвъ случай въ пруста се праватъ и ясли. И въ единия и въ другия случай, пруста служи за лѣтно жилище, било за хората, което е правило, било за добитѣка, което е изключение. Пруста е едно помещение което зиме се явява като изолиращо пространство между външниятъ студенъ въздухъ и следващитѣ на вжтре задъ него